

Upphävande av detaljplan för Gåsvik 1:48 och 17:1 m.fl. i Väddö Socken

Ks 22-1262

UNDERSÖKNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN – SAMRÅD MED LÄNSSTYRELSEN

Inledning

Norrtälje kommun arbetar för närvarande med att upphäva den gällande detaljplanen *byggnadsplan för del av Gåsvik 1:48 och 17:1 m.fl.* som är belägen utanför Älmsta. Gällande detaljplan saknar aktualitet, flera fastigheter inom planen är planstridiga vilket omöjliggör nya bygglov.

När en detaljplan tas fram eller ändras ska kommunen undersöka om planens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (6 kap. 5 § miljöbalken). I undersökningen ska omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan identifieras. Kommunens bedömning avseende betydande miljöpåverkan ska samrådas med länsstyrelsen.

För detaljplaner som kan medföra betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning göras, vilket bland annat innebär att en miljökonsekvensbeskrivning tas fram och redovisas med planförslaget. Om detaljplanen inte bedöms kunna medföra betydande miljöpåverkan behandlas miljöfrågorna i det ordinarie planarbetet och redovisas i planbeskrivningen.

Detta dokument är ett underlag till samråd med Länsstyrelsen i Stockholms län gällande undersökning av betydande miljöpåverkan till följd av upphävandet av detaljplanen.

Områdesbeskrivning

Planområdet är beläget i Gåsvik, cirka 4 kilometer söder om Älmsta samhälle. Den gällande detaljplanen omfattar cirka 9,5 hektar mark och totalt 21 fastigheter.

Inom planområdet finns bland annat bostadsbebyggelse samt åkermark. Detaljplanen angränsar inte till någon annan detaljplan eller områdesbestämmelser och runtomkring finns det bland annat åkermark, natur samt bostadshus.

POSTADRESS

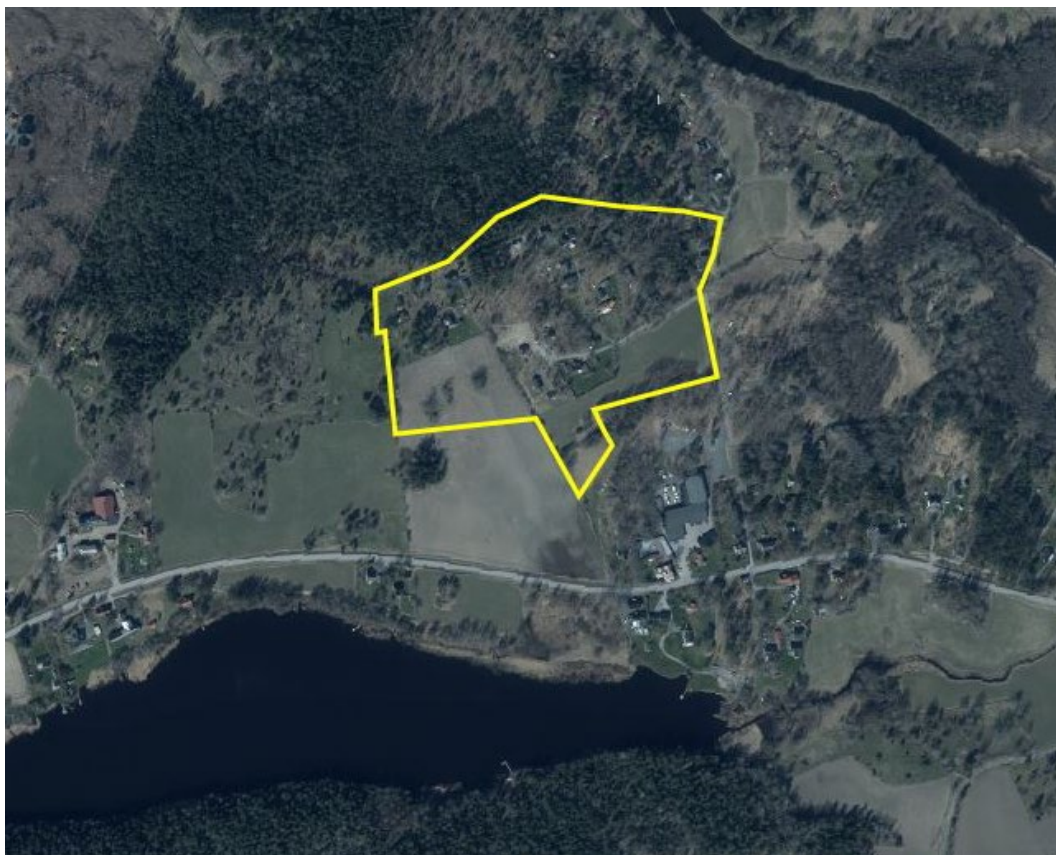
Box 808, 761 28 Norrtälje
Samhällsbyggnadskontoret

BESÖKSADRESS

Estunavägen 14

KONTAKT

0176-710 00
plan@norttalje.se
www.norttalje.se

Figur 1. Översiktskarta som visar planområdet markerat med gult.

Planen

Gällande detaljplan antogs den 1985-11-26, och detaljplanens genomförandetid har gått ut. Detaljplanen reglerar park eller plantering samt område för bostadsändamål. Detaljplanen har enskilt huvudmannaskap, men den allmänna platsmarken park eller plantering är inte genomförd och ianspråktagen.

Skälet till upphävandet är att gällande detaljplan saknar aktualitet, det har gjorts flera avsteg från planen som inte längre överensstämmer med befintlig bebyggelse. Flera fastigheter inom planen har idag större byggnader än vad den gällande planen medger, vilket innebär att dessa är planstridiga och omöjliggör nya bygglov. Genom att upphäva planen skapas möjligheten till att söka förhandsbesked för bygglov och avstyckningar genom lantmäteriförrättning som ger möjlighet till att bygga ut befintliga bostäder samt tillskapa fler bostäder inom området.

Planarbetet startades 2022-11-23 och genomförs med förenklat standardförfarande enligt plan- och bygglagen (2010:900) i dess lydelse den 1 januari 2015.

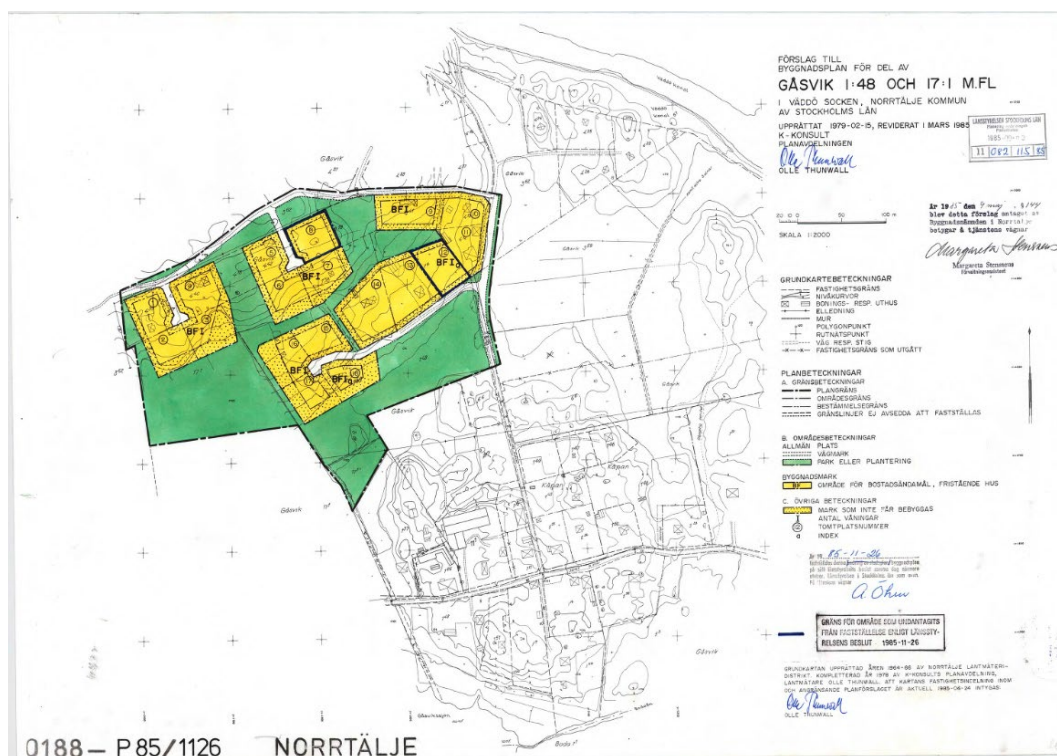
Förutsättningar och bedömning

Planförhållanden

Översiktsplanen (antagen 2013-12-09) anger ingen specifik markanvändning för planområdet. I översiktsplanen är det identifierat att Norrtälje kommun ska växa och nyproduktion av bostäder ska öka i attraktiva livsmiljöer med goda pendlingsmöjligheter, Gåsvik är inte beläget i de utpekade pendlingsstråken.

Gällande detaljplan; byggnadsplan för del av Gåsvik 1:48 och 17:1 m.fl., antogs den 1985-11-26, och detaljplanens genomförandetid har gått ut. Detaljplanen har enskilt huvudmannaskap.

Detaljplanen reglerar park eller plantering samt område för bostadsändamål. Delar av område för bostadsändamål är reglerad med så kallad prickmark, vilket innebär att marken i dessa områden inte får bebyggas.

Figur 2. Nuvarande byggnadsplan för del av Gåsvik 1:48 och 17:1 m.fl.

Riksintressen och särskilda hushållningsbestämmelser

Norrtälje kommuns kustområde och skärgård är, med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i området, i sin helhet av riksintresse enligt 4 kap. 1,2 och 4 §§ miljöbalken (1998:808). Enligt avgränsningen i Norrtälje kommuns översiktsplan 2040 (antagen KF 2013-12-09) ingår större delen av planområdet i riksintresseområdet. Det innebär bland annat att åtgärder som riskerar att medföra betydande negativa konsekvenser för riksintressets värden eller karaktär inte ska tillåtas.

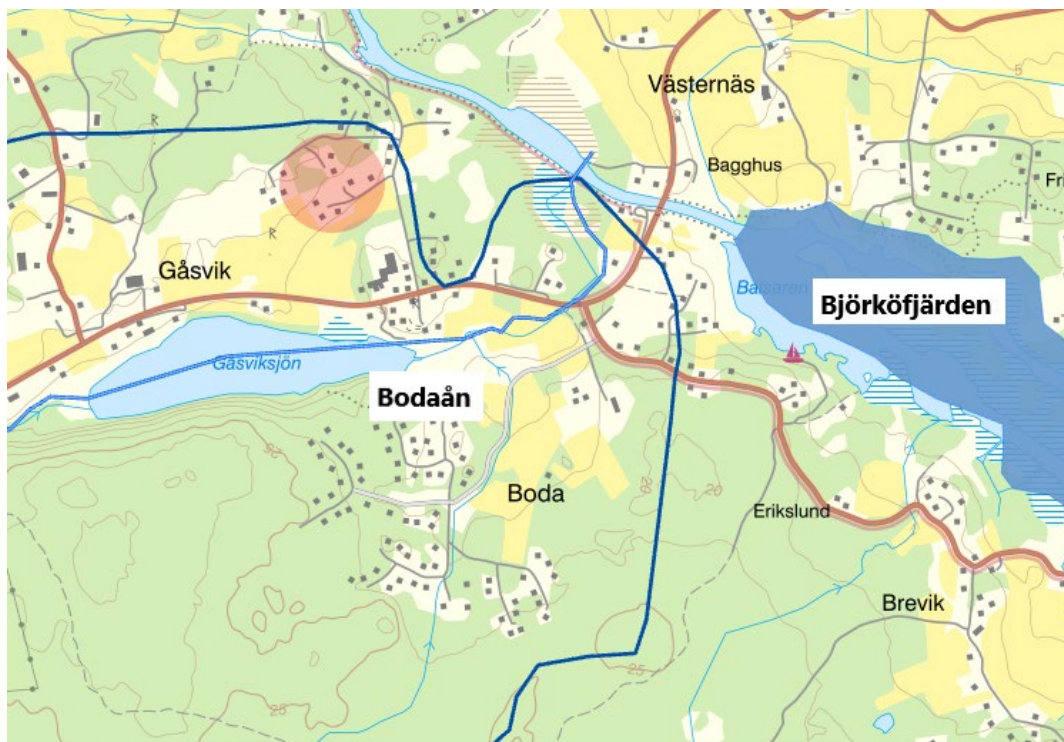
Väddö skjutfält är av riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap. 9 § miljöbalken (1998:808). Planområdet är beläget inom det påverkansområde med särskilt behov av hinderfrihet som omger Väddö skjutfält.

I nuvarande detaljplan är park eller plantering reglerat inom allmän plats. Delar av denna mark är jordbruksmark och bedöms vara brukningsvärd. Enligt 3 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) får brukningsvärd jordbruksmark endast tas i anspråk för att tillgodose ett väsentligt samhällsintresse och endast om detta behov inte kan tillgodoses, på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt, genom att annan mark tas i anspråk.

När planen upphävs kommer inte jordbruksmarken längre vara planlagd som allmän plats vilket kan öka förutsättningarna för fortsatt brukande. Genom att upphäva detaljplanen kommer lovpliktiga åtgärder på jordbruksmarken i varje enskilt fall bedömas utifrån 3 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) samt utifrån 2 kap. 1–2 § plan- och bygglagen (2010:900).

Vattenförekomster och miljö kvalitetsnormer

Planområdet ingår i Bodaåns avrinningsområde. Bodaån mynnar i Väddö kanal i anslutning till Björköfjärden. Bodaån och Björköfjärden är vattenförekomster med beslutade miljö kvalitetsnormer.

Figur 3. Vattenförekomster i närheten till planområdet (markerat med rött).

Bodaåns ekologiska status bedöms som måttlig. Kemisk status uppnår ej god, och vattendragets tillkomst klassas som naturlig.

Den ekologiska statusen har bedömts till måttlig med medel tillförlitlighetsklass. Statusen baseras på miljökonsekvenstypen morfologiska förändringar och kontinuitet. Beslutat

kvalitetskrav för Bodaån är god ekologisk status 2033. Kvalitetsfaktorn konnektivitet i vattendrag har getts tidsfrist till 2033 för påverkanstryck från förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar för vattenkraft.

Bodaån uppnår ej god kemisk status till följd av att gränsvärdena för de prioriterade ämnena kvicksilver och polybromerade difenyleterar (PBDE) överskrids. Halterna för dessa ämnen är överskridande i samtliga av Sveriges vattenförekomster. Medräknas inte de så kallade "överallt överskridande prioriterade ämnen" i statusbedömningen så bedöms Bodaån ha god kemisk status. Kvalitetskravet är god kemisk status med mindre strängt krav för kvicksilver och PBDE.

Diffusa källor som bedömts ha en betydande påverkan på vattenförekomsten är jordbruk, enskilda avlopp och atmosfärisk deposition. Förorenade områden har pekats ut som en punktkälla med betydande påverkan. Betydande påverkan kommer också av dammar, barriärer och slussar som förändrar konnektiviteten.

Björköfjärdens ekologiska status bedöms även den som måttlig och kemisk status uppnår ej god. Tillkomst bedöms som naturlig.

Den ekologiska statusen har bedömts till måttlig med hög tillförlitlighetsklass. Klassningen baseras på miljökonsekvenstypen övergödning. Beslutat kvalitetskrav för Björköfjärden är god ekologisk status 2039. Kvalitetsfaktorerna näringsämnen och växtplankton har tidsfrist till 2027 för påverkanstryck från punktkällan reningsverk, och tidsfrist till 2039 för påverkanstryck från jordbruk och andra relevanta diffusa källor.

Björköfjärden uppnår ej god kemisk status till följd av att gränsvärdena för de prioriterade ämnena kvicksilver och PBDE överskrids. Halterna för dessa ämnen är överskridande i samtliga av Sveriges vattenförekomster. Medräknas inte de så kallade "överallt överskridande prioriterade ämnen" i statusbedömningen så bedöms Björköfjärden ha god kemisk status. Kvalitetskravet är god kemisk status med mindre strängt krav för kvicksilver och PBDE.

Diffusa källor som bedömts ha en betydande påverkan på vattenförekomsten är jordbruk, transport och infrastruktur samt atmosfärisk deposition. Reningsverk har pekats ut som en punktkälla med betydande påverkan.

Upphävandet av detaljplanen bedöms inte medföra någon påverkan på recipienterna eller möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormerna. Att området blir planlöst öppnar upp för möjligheten att området i högre grad bebyggs, vilket kan orsaka en större avrinning av dagvatten från området. Lämpligheten för lovpliktiga åtgärder prövas i bygglovsärenden, och i detta ingår att säkerställa att dagvatten kan omhändertas på ett lämpligt sätt.

Det finns ingen grundvattenförekomst i området.

Naturvärden

Inom planområdet finns inga utpekade höga naturvärden. I söder angränsar planområdet till ett område med värdefulla träd och område med naturvärde enligt Skogsstyrelsen, bestående av en ädellövskog. Upphävandet av detaljplanen kommer inte innebära förändringar i dessa naturmiljöer.

Skyddade områden

Området berörs inte av skyddade områden så som Natura 2000, naturreservat, vattenskyddsområde eller strandskydd.

Kulturmiljö

Planområdet berörs inte av några fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar.

Planområdet berör inte någon värdefull bebyggelse eller byggnadsminnen.

Rekreation och friluftsliv

Befintlig detaljplan har enskilt huvudmannaskap men den allmänna platsmarken; park eller plantering är inte genomförd och ianspråktagen. Delar av denna yta är idag, som tidigare nämnt, klassad som jordbruksmark och det kan därav inte ses som att denna yta används till rekreation och friluftsliv idag. Vid upphävandet av detaljplanen försvinner möjligheten att genomföra detaljplanens intention och ianspråkta det som inom planen är utlagt som allmän plats. Det innebär att området kan komma att förtätas med byggnation inom delar som tidigare var planlagda som park eller plantering, vilket i sig påverkar den omedelbara närheten till rekreation och friluftsliv i nära anslutning till bebyggelsen. I övrigt ändras inte de tidigare faktiska förutsättningarna till rekreation och friluftsliv. Möjligheten till att använda området som en del i ett större sammanhang för rekreation och friluftsliv anses inte att minska eller förändras.

Förorenad mark

Det finns inga misstankar om markföroreningar inom planområdet eller dess närområde.

Markförhållanden

Planområdet består huvudsakligen av lerig sandig morän med vissa inslag av berg i dagen samt lera.

Inom området föreligger inga identifierade risker kopplat till markstabilitet. Enligt SGI och SGU:s kartläggning finns inte förutsättningar för ras eller skred inom planområdet.

Upphävandet av detaljplanen kommer inte innebära att de geotekniska förhållandena förändras. Det kommer inte heller innebära att risken för ras eller skred ökar.

Buller

Planområdet påverkas inte av trafik- eller verksamhetsbuller, och bedöms inte heller orsaka något betydande buller för omgivningen.

Luftkvalitet

Den lokala luftkvaliteten i området är god, och bedöms inte påverkas av upphävandet av planen.

Risk

I området finns inga miljöfarliga verksamheter, transportled för farligt gods eller övriga risker och störande verksamheter.

Klimatpåverkan och anpassning

Planen bedöms inte medföra ökad klimatpåverkan.

Inga större lågpunkter som riskerar översvämmas vid skyfall har identifierats inom planområdet i länsstyrelsens lågpunktskartering. Angränsande till planområdet i söder finns en lågpunkt på åkermarken.

Planområdet riskerar inte översvämmas vid höga vattennivåer i närliggande ytvatten. Området ligger ovanför den av länsstyrelsen rekommenderade lägsta grundläggningsnivån på +2,70 (RH2000) för ny bebyggelse längs Östersjökusten i Stockholms län.

Om detaljplanen upphävs kommer lovpliktiga åtgärder prövas som bygglovsärenden. I prövningen av åtgärdernas lämplighet ingår hänsyn till hälsa och säkerhet, så som översvämningsrisker.

Resurser, produkter, ämnen och avfall

Det finns inga grus- eller bergtäkter i området.

Inom detaljplaneområdet finns det enligt SGU:s brunnarkiv sju registrerade brunnar för vattenförsörjning. De vattenprover som tagits på dessa vattentäkter visar på huvudsakligen låga och i något fall måttliga kloridhalter inom intervallet 12–72 mg Cl/l. Några brunnar har kloridhalter <20 mg/l, vilket indikerar ett opåverkat vatten. Måttlig halt är 20–100 mg Cl/l och som förhöjd halt räknas halter över 100 mg Cl/l.

Under 2022 har en kommunövergripande utredning utförts med syfte att ta fram ett underlag som visar hur grundvattentillgångarna ser ut i Norrtälje kommun idag och i framtiden samt identifiera områden med risk för brist på grundvatten av bra kvalitet. Arbetet har genomförts med hjälp av geografiska vattenbalansberäkningar över Norrtälje kommun där vattentillgången och vattenbehovet uppskattas för både små grundvattenmagasin i berg samt stora grundvattenmagasin i jord, och berg. Resultaten ger en översiktlig bild av var det finns risk för vattenbrist och saltvatteninträngning i nuläget och under framtida torrperioder. Planområdet ingår till del i ett område som i utredningen bedömts ha stor risk för vattenbrist och saltvatteninträngning under torra perioder.

Upphävandet av detaljplanen bedöms inte ge någon påverkan. Lovpliktiga åtgärder kommer bli föremål för bygglovsprövning där åtgärdens lämplighet prövas t.ex. avseende möjlighet till långsiktigt hållbara vatten- och avloppsanläggningar.

Samlad bedömning

Upphävandet av planen innebär inte en förändrad markanvändning, påverkar inte några skyddade områden eller höga natur- eller kulturvärden och bedöms inte påverka möjligheterna att uppnå MKN eller andra miljömål gällande luft, buller och vatten. Utvecklingen är inte i strid med 3, 4, 5 kap. miljöbalken och strider inte mot översiktsplanen.

Upphävandet av planen innebär i sig ingen ändrad användning eller påverkan på omgivningen. Med detaljplanen tas ramarna för byggrätterna bort och framtida lovpliktiga åtgärder kommer att prövas i enskilda bygglovsärenden.

Utan en gällande detaljplan behöver varje bygglovsärende prövas mot kommunens vägledande översiktsplan och mot 2:a och 8:e kapitlet i plan- och bygglagen (2010:900). Det innebär bland annat att varje enskild lovpliktiga åtgärds lämplighet måste prövas utifrån de utformningskrav och tekniska egenskapskrav som ställs i kap. 8 PBL (2010:900) såsom anpassning till omgivningen, hänsyn till hälsa och säkerhet, möjlighet till vatten och avlopp, elförsörjning, sophämtning och annan samhällsservice samt möjligheten att förebygga föroreningar, bullerstörningar med mera.

Mot bakgrund av ovanstående bedöms planen inte medföra betydande påverkan. En miljöbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning enligt kraven i miljöbalken och PBL kommer därför inte att upprättas.

SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET

Emelie Hansebo
Planarkitekt

Magdalena Nilsson
Miljöplanerare